

Segons el comunicat de premsa enviat per la Santa Seu referent a la 40a Jornada Mundial de les comunicacions socials, Benet XVI vol promoure una “cooperació fructífera” amb els mitjans de comunicació social. Per aquest motiu, el nou Papa ha triat “Els mitjans: xarxa de comunicació, comunió i cooperació” com a títol de la primera per Jornada Mundial de les Comunicacions que presidirà per primera vegada el proper maig de 2006. Un signe més de la preocupació de la Santa Seu respecte al poder dels mitjans de comunicació.

El Vaticà, informar des d'un país diferent

■ Francesc Ponsa

Des de mitjans del s. XX, la influència que els mitjans de comunicació podien exercir sobre l'espiritualitat de l'Església en particular, i de la societat en general, havia preocupat la Santa Seu fins al punt de crear, l'any 1948, la Pontífica Comissió per l'Estudi i Avaluació Eclesiàstica de les Pel·lícules.

Aquesta comissió naixia amb la finalitat d'examinar dins el context educacional, els problemes pastorals de l'era audiovisual. Anys més tard, evolucionaria fins anomenar-se Pontifici Consell per la Comunicació Social, òrgan que s'ocupa dels problemes que els mitjans de comunicació social originen en relació als interessos de l'Església catòlica. Aquest consell mostra la preocupació de la Santa Seu al voltant de l'opinió pública i les estratègies informatives que crea per beneficiar-se, tal com apunta Jordi Llisterri, director de la revista religiosa *Foc nou*. “Gran part del que va passar durant els funerals de Joan Pau II és fruit de 20 anys de feina mitjançant els viatges. La clau ha estat portar el Papa a un lloc i generar esdeveniments”, apunta. Dins l'estructura vaticana, l'oficina de premsa rep el nom de *Sala Stampa*, i és dirigida per l'espanyol més conegut en aquelles terres: Joaquín Navarro Valls.

SALA STAMPA

Aquest òrgan s'ocupa de la redacció diària del *Butlletí de la Oficina de Premsa de la Santa Seu*, que conté l'activitat del Sant Pare i dels diferents Dicasteris de la Santa Seu. Els discursos, missatges, documents i declaracions del Director són publicats íntegrament en aquest butlletí. L'any 1991, Joan Pau II va creure oportú crear un full per informar tots els bisbes del món i conferències episcopals sobre l'actualitat de la Santa Seu. D'aquest propòsit va néixer el Vatican Information Service (VIS), una síntesi en format electrònic de l'activitat papal en quatre llengües: anglès, francès, italià i espanyol.

Actualment, 50.000 persones estan subscrites a aquest servei (un 30% en castellà). El sector de *Comunicacions de Servei* s'encarrega de les sol·licituds d'acreditacions de premsa, i ofereix suport i informació en el tractament de les notícies. “Es parla molt de l'opacitat informativa del Vaticà –afirma Llisterri– però això, cada vegada és menys. Cada cop hi ha més transparència informativa”. Això es deu a la feina portada a terme per la *Sala Stampa* i dels mitjans propis del Vaticà: la Ràdio Vaticana, *L'osservatore romano* i el Centro Televisivo Vaticano (CTV) que transmeten la doctrina oficial de l'Església catòlica.

El diari *L'Osservatore Romano* ofereix un 80% d'informació específica del Vaticà i un 20% de Roma i Itàlia.

L'OSSERVATORE ROMANO

L'osservatore romano és un diari de deu pàgines, de les quals, les vuit primeres són d'informació específica del Vaticà, i les dues últimes, de Roma i Itàlia. El diari, dirigit des de 1984 per Mario Agnes, s'edita en sis llengües diferents. La més important és l'edició diària en italià; però també trobem els setmanaris en castellà, anglès, francès, alemany i una edició mensual en polonès. L'edició en castellà va néixer el 5 de gener de 1969 amb el propòsit de crear un vincle de comunicació eclesiàstic entre els diferents agents de pastoral de l'Estat espanyol i dels 19 països de llengua castellana del continent americà. Eduard Rubió, corresponsal de Catalunya Ràdio a Roma i redactor del programa espanyol a Ràdio

Vaticana, afirma que a *L'osservatore romano*, "l'important no és la informació sinó el comentari". En aquest sentit, es diu del diari que surt amb la data d'un dia abans, però amb la informació d'un dia després. El primer número de *L'osservatore*

El diari vaticà, que va néixer l'any 1861, es publica en sis llengües. A més de les edicions setmanals n'hi ha una de mensual en polonès

romano va sortir l'1 de juliol de 1861, pocs mesos després de la proclamació del Regne d'Itàlia. La finalitat de la publicació era clarament apologètica i defensava a ultrança l'Estat Pontifici. L'origen del nom del diari es troba en una fulla privada anterior dirigida per l'Abat Francesco Batelli

i finançada per un grup catòlic legitimista francès. Degut a la derrota de les tropes Pontificies a Castelfilardo (1860), l'Estat Pontifici va perdre part del seu territori i cap potència europea semblava disposada a donar-li suport. Per aquest motiu, un grup d'intel·lectuals catòlics es va desplaçar a Roma per posar-se al servei de Pius IX i defensar els principis que promovia el Vaticà mitjançant una publicació diària. Durant el primer decenni de vida de *L'osservatore romano* quasi mai tractava informació política, sinó que destacava la justícia o injustícia d'actes públics i les conseqüències per a la religió catòlica i per a la moral de la societat.

El Vaticà compta amb milions de fidels devots a tot el món, sobretot a Itàlia mateix.

RÀDIO VATICANA I LA CTV

L'emissora de ràdio de la Santa Seu, també coneguda com "La Ràdio del Papa", té com a principal escomesa transmetre el missatge cristià arreu del món. La seva graella compta amb 40 programes realitzats en diferents llengües. El programa en llengua espanyola consta de dos espais de 15 minuts; un al matí i l'altre al vespre. La seu es troba a la Ciutat del Vaticà i està formada per 200 periodistes i 150

tècnics. Administrativament depèn de la Secretaria de l'Estat, tot i no ser un òrgan oficial de la Santa Seu. Aquest mitjà va néixer l'any 1931, quan Pius XI encarregà a Guillermo Marconi, inventor de la ràdio i Premi Nobel de Física, la construcció d'una estació radiofònica dins del nou Estat Vaticà. D'entre les primeres emissions experimentals, destaca el "Scientiarum Nuncius Radiophonicus", una ressenya de les activitats de la Pontificia

Darrere els murs vaticans

El passat mes de setembre va sortir al mercat la *Biografia no autoritzada del Vaticano* (MR Edicions) del periodista Santiago Camacho que analitza els afers més foscos que s'amaguen darrere els murs vaticans, com les relacions amb la màfia i la maçoneria feixista, l'ensorrament de les finances vaticanes o la mort de Joan Pau I. Camacho escriu al llibre que "com més gran és el grau de secretisme d'una organització més fàcil és que la corrupció n'hi en el seu si sense que sigui advertida per molts dels seus integrants".

Durant molt temps, la Santa Seu va silenciar les informacions contràries als seus interessos; però l'any 2001, els escàndols sexuals d'abusos a menors la van esquitxar de ple. L'actual Papa, Benet XVI, en aquella època era prefecte de la Congregació per la Doctrina de la Fe i per solucionar la crisi, va enviar una carta instant les diferents diòcesis a informar el Vaticà de qualsevol cas d'escàndol sexual amb la finalitat de sotmetre'l al judici d'un tribunal eclesiàstic amb la major brevetat possible. Segons Camacho, la carta no feia referència a la "necessitat de denunciar a l'autoritat civil els casos de pederàstia", sinó més aviat promulgava que el contingut fos tractat amb "la màxima reserva possible" i que no sortís del marc eclesial. Aquesta és l'altra cara de la Santa Seu; la que tot i l'esforç d'obrir les portes vaticanes, oculta algunes informacions dins la fortalesa papal.

Instal·lacions actuals de Ràdio Vaticana. L'emissora compta amb un total de 200 periodistes i 150 tècnics.

Acadèmia de les Ciències. La mort de Pius XI, el 9 de febrer de 1939, i el posterior conclave que va elegir Pius XII nou Papa van ser retransmesos en directe en nou llengües. A l'inici de la Segona Guerra Mundial, aquesta ràdio esdevé un vehicle de lliure informació on la resistència francesa transmetia clandestinament. El gener de 1940 neix el Departament d'Informacions, que emetia avisos per trobar a persones desaparegudes i missatges de famílies a presoners. Un cop acabada la guerra, les transmissions van incorporar noves llengües i va ser necessari una xarxa d'antenes direccionades. L'any 1954 es va iniciar la construcció d'un centre transmissor a Santa Maria Galeria, que va ser inaugurat tres anys més tard. L'any 1958, en motiu de l'elecció del Papa Joan

XXIII, van ser instal·lats nous estudis i redaccions a l'emplaçament de l'antic Museu Petriano. Uns anys més tard, amb el Papa Paulo VI (1963), s'enceten els "viatges papals", en els quals periodistes, tècnics de ràdio i enviats especials acompanyen el

Ràdio Vaticana és fruit d'un encàrrec del Papa Pius XI a Guillermo Marconi, inventor de la ràdio i Premi Nobel de Física

Pontifici. L'any 1970 es va inaugurar la nova seu de la ràdio al Palazzio Pio amb unes instal·lacions que van possibilitar, durant la dècada dels vuitanta, un reconeixement i prestigi en el camp de la radiodifusió internacional. A la dècada dels noranta passa a transmetre via satèl·lit, i actualment,

emet 78 hores de transmissions diàries, en 5 xarxes i 40 llengües diferents.

Per la seva part, el Centro Televisivo Vaticano (CTV) va ser creat el 1983. L'any 1996 es va convertir en un organisme relacionat directament amb la

Santa Seu. Emet per circuit tancat, però ofereix la possibilitat de comprar continguts a la resta de televisions interna-

cionals; com en els funerals de Joan Pau II i l'elecció de Benet XVI, que van ser retransmesos via satèl·lit a tot el món pel CTV amb un alt grau de qualitat. També ha produït diferents documentals sobre el Pontifici de Joan Pau II, el Vaticà i les Basíliques romanes. **[E]**